

21.1.24

חברות וחברי הסגל האקדמי והמנהלי,

אני מקווה שאתם מוצאים את הדרך לחזור לשגרה כלשהי בצד המלחמה, באוניברסיטה ובחייכם האישיים. למרבה הצער, בחסות מאורעות המלחמה, הדאגה לחטופים והכאב על הנופלים, יש מי שמנסים ליצור איבה ופירוד, בתוך הקמפוסים ומחוץ להם, ואף לפגוע בדרכים שונות במערכת ההשכלה הגבוהה. אני מבקש להצביע על כמה מקרים שאירעו אצלנו לאחרונה.

1. לפני כחודש פורסם ברשתות החברתיות כי סגן דיקן הפקולטה למדעי החברה (ממוצא דרוזי, עם שם ערבי) סרב לתת הקלות לסטודנטים ששרתו במילואים. למרות שמדובר היה בהחלטה תמימה לחלוטין שיישמה את מדיניות האוניברסיטה על מקרה קונקרטי, שר לשעבר וחברי כנסת דרשו לפטר את סגן הדיקן, והיה אף מי שהפציר בממשלה לקצץ מתקציב האוניברסיטה אם לא יפוטר.

2. לפני כשבועיים פרסם ראש בית הספר למדעי המחשב מכתב לסגל, בו המליץ לשמור על אוירה "סטריילית" בכתות הלימוד, בלי סממני מלחמה (כלשוננו), כדי למנוע מן התלמידים הסחות דעת במהלך השיעור. בין היתר המליץ לא לענוד את דסקיות החטופים בעת ההוראה בכתה. ראש בית הספר פעל במסגרת סמכותו, על אף שרבים (ואני ביניהם) יחלקו על המלצתו בענין הדסקיות. אך לא זו הנקודה. קשה להאמין מה הוא (שמצידו מתנדב לטובת החטופים) ואוניברסיטת תל אביב כולה עברו בעקבות הפרסום. גורמים אינטרסנטים הפכו אותנו לאויבי העם ממש, ולא חסרו מי ששמחו ללבות את האש (כולל שר בממשלה).

3. בסוף השבוע שעבר נקרעה תמונת חטופים (אחת מיני רבות) שהיתה תלויה במעלית במעונות הסטודנטים. איננו יודעים מי עשה מעשה שפל זה, ולמרבה הצער אין לנו דרך לברר זאת (לא מוצבות מצלמות במעליות במעונות). בעקבות האירוע החל ברשתות החברתיות מסע שיסוי נגד האוניברסיטה אשר הגיע לעיתים אף לכדי הסתה כנגד חלק מתלמידינו. דומני שאין צורך להסביר כמה מרושעת הסתה כזו, הזורעת ריב, פחד ומדון, וכמה היא פוגעת בחוסן האזרחי והלאומי שלנו.

אם אתם מבחינים במקרים מעין אלו, המתאפיינים בהוצאת דברים מהקשרים ובהפצת שקרים ועלילות שווא על האוניברסיטה ועל חברות וחברי קהילתה, אנא דווחו לנו עליהם בהקדם האפשרי. ערנות וטיפול מוקדם עשויים למנוע נזקים או להפחית מחומרת פגיעתם.

4. לפני ימים אחדים הודיע שר החינוך, כי הוא ושר האוצר החליטו להקים ועדה בינמשרדית שהם יעמדו בראשה, שתבחן את תקציב ההשכלה הגבוהה וכן את מודל התקצוב. זאת למרות שרק לפני קצת יותר משנה אושרה תכנית החומש של מערכת ההשכלה הגבוהה על ידי משרד האוצר. אם מהלך זה יתממש, הוא יהווה צעד משמעותי בדרך לביטול הוועדה לתכנון ותקצוב (ות"ת), שנוסדה לפי כ-60 שנה על מנת להוות חיץ מקצועי בנושאי תקצוב בין מוסדות ההשכלה הגבוהה לבין הממשלה. ועדה בינמשרדית זו אם תקום, תהווה איום חסר תקדים על עצמאות מערכת ההשכלה הגבוהה. היא תאפשר לשרים להשפיע על תכני המחקר וההוראה באמצעות תיקצוב, תכפיף למעשה את מערכת ההשכלה הגבוהה ישירות אליהם ותגרום לפוליטיזציה שלה. קשה לשכוח את דבריו של שר המשפטים לפני כשנה, כי לאחר שיסיימו לעשות סדר בבתי המשפט, יעשו סדר באוניברסיטאות!

אנחנו מצויים בתחילתה של השנה האקדמית המאתגרת ביותר שבפניה עמדה מערכת ההשכלה הגבוהה אי פעם. בד בבד עם המאמץ המלחמתי, עומד לפתחנו מאבק על עצמאות מערכת ההשכלה הגבוהה ועל היותה מרחב אזרחי משותף לכלל החברה הישראלית. במאבק זה אסור לנו להפסיד ואני משוכנע שבכוחות משותפים נעמוד באתגר.

שלכם,
אריאל